

Số: /BTTTT-CVT

V/v hướng dẫn công tác ứng phó thiên tai
của ngành thông tin và truyền thông

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

Kính gửi:

- Các đơn vị thuộc Bộ Thông tin và Truyền thông;
- Sở Thông tin và Truyền thông các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Các doanh nghiệp bưu chính, viễn thông.

Trong những năm gần đây, tình hình thiên tai tại Việt Nam diễn biến ngày càng phức tạp, khó lường và có xu hướng gia tăng cả về tần suất lẫn cường độ. Các hiện tượng bão, lũ lụt, sạt lở đất và hạn hán đã gây ra những thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản, đồng thời ảnh hưởng trực tiếp đến hệ thống cơ sở hạ tầng viễn thông, làm gián đoạn thông tin liên lạc, ảnh hưởng đến công tác chỉ đạo, điều hành và cứu hộ, cứu nạn. Đặc biệt là trong cơn bão số 3 (bão YAGY) đã cho thấy công tác phòng chống, ứng phó, khắc phục còn gặp nhiều lúng túng, chưa đồng bộ và bộc lộ những hạn chế.

Nhằm chủ động ứng phó với các tình huống thiên tai, đảm bảo thông tin liên lạc thông suốt phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành từ Trung ương đến địa phương, đồng thời giảm thiểu thiệt hại, bảo đảm an toàn cơ sở hạ tầng viễn thông, Bộ Thông tin và Truyền thông ban hành hướng dẫn công tác phòng, chống thiên tai ngành thông tin và truyền thông. Hướng dẫn này nhằm nâng cao năng lực phòng chống, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai, đồng thời tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị, địa phương và doanh nghiệp trong toàn ngành thông tin và truyền thông.

Trân trọng./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Thứ trưởng Phạm Đức Long;
- Lưu: VT, CVT.

Tài liệu đính kèm:

- Hướng dẫn công tác ứng phó thiên tai ngành thông tin và truyền thông.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Phạm Đức Long

PHỤ LỤC
HƯỚNG DẪN CÔNG TÁC ỨNG PHÓ THIÊN TAI
CỦA NGÀNH THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG
(đính kèm Công văn số /BTTTT-CVT ngày /12/2024)

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Hướng dẫn công tác ứng phó thiên tai được xây dựng nhằm mục đích hướng dẫn các đơn vị thuộc Bộ Thông tin và Truyền thông, Sở Thông tin và Truyền thông các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và các doanh nghiệp viễn thông triển khai các phương án và các biện pháp ứng phó đối với thiên tai có cấp độ rủi ro từ cấp 3 trở lên nhằm góp phần nâng cao năng lực ứng phó thiên tai của ngành thông tin và truyền thông; nâng cao khả năng phối hợp, triển khai giữa các đơn vị.

2. Yêu cầu:

- Hướng dẫn công tác ứng phó với thiên tai cần thực hiện phương châm “bốn tại chỗ: chỉ huy tại chỗ; lực lượng tại chỗ; phương tiện, vật tư tại chỗ; hậu cần tại chỗ” và đáp ứng tiêu chí “phòng chống từ sớm, từ xa, ứng phó kịp thời, khắc phục khẩn trương và hiệu quả”.

- Bảo đảm an toàn tuyệt đối tính mạng cho cán bộ công nhân viên tham gia công tác phòng chống thiên tai. Trang bị đầy đủ bảo hộ an toàn lao động cho cán bộ, nhân viên đi làm nhiệm vụ ứng cứu thông tin, bảo đảm thông tin liên lạc ngoài hiện trường.

3. Phân chia các giai đoạn ứng phó thiên tai và yêu cầu đối với từng giai đoạn

Quá trình ứng phó với thiên tai gồm 03 giai đoạn:

a) Giai đoạn 1: Trước thiên tai

Giai đoạn này bắt đầu từ khi có những tin tức đầu tiên của Bản tin dự báo của Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia về thiên tai xuất hiện và dự báo có thể ảnh hưởng đến Việt Nam. Giai đoạn này cần chuẩn bị các biện pháp phòng chống với mục tiêu phòng hơn chống, phòng chống từ sớm, từ xa.

b) Giai đoạn 2: Trong thiên tai

Giai đoạn này cần triển khai các kịch bản, giải pháp ứng phó với thiên tai đã chuẩn bị từ trước. Duy trì thông tin liên lạc phục vụ công tác chỉ đạo điều hành ứng phó với thiên tai của các cấp chính quyền.

c) Giai đoạn 3: Sau thiên tai

Triển khai công khắc phục hậu quả thiên tai đi qua, đảm bảo thông tin liên lạc phục vụ công tác chỉ đạo điều hành khắc phục hậu quả của thiên tai. Tổng kết rút kinh nghiệm cho các đợt thiên tai tiếp theo.

II. NỘI DUNG HƯỚNG DẪN CÔNG TÁC ỨNG PHÓ VỚI THIÊN TAI

1. Trước thiên tai

Bộ TTTT ban hành công điện chỉ đạo các đơn vị thuộc Bộ, các doanh nghiệp bưu chính, viễn thông, phát thanh, truyền hình, báo chí, Sở TTTT các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chủ động triển khai các giải pháp ứng phó với thiên tai.

Các đơn vị triển khai và thực hiện nghiêm chế độ trực lãnh đạo, trực ban chỉ huy phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn và trực ứng cứu thông tin 24/24; theo dõi sát tình hình diễn biến của thiên tai và triển khai các nhiệm vụ sau:

a) Cục Viễn thông:

- Tham mưu cho Lãnh đạo Bộ ban hành công điện ứng phó với thiên tai; Là đầu mối tiếp nhận thông tin, tổng hợp tình hình diễn biến của thiên tai.

- Tham mưu cho Lãnh đạo Bộ TTTT các phương án chỉ đạo ứng phó kịp thời; Chỉ đạo các doanh nghiệp viễn thông triển khai các biện pháp ứng phó với thiên tai.

b) Cục Báo chí, Cục Phát thanh, Truyền hình và Thông tin điện tử

Chỉ đạo các cơ quan thông tin đại chúng đưa tin kịp thời về dự báo, cảnh báo diễn biến của thiên tai, các nội dung chỉ đạo ứng phó với thiên tai để chính quyền các cấp ở địa phương và người dân theo dõi, cập nhật thường xuyên.

c) Cục Bưu điện Trung ương

Bảo đảm sẵn sàng hạ tầng phục vụ họp trực tuyến giữa Chính phủ và các địa phương qua hệ thống truyền hình hội nghị phục vụ chỉ đạo phòng chống thiên tai.

Đáp ứng thông tin liên lạc bằng xe cơ động cho đoàn công tác của Chính phủ, Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự Quốc gia đi chỉ đạo ứng phó với thiên tai khi có yêu cầu.

d) Vụ Bưu chính

Chỉ đạo các doanh nghiệp Bưu chính rà soát hệ thống đường thư bưu chính, lên phương án bảo đảm an toàn thông tin bưu chính phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành ứng phó với thiên tai.

e) Sở TTTT các tỉnh, thành phố

- Chỉ đạo các Đài Phát thanh, Truyền hình tỉnh, thành phố; hệ thống thông tin cơ sở cập nhật bản tin dự báo thiên tai từ Trung tâm dự báo khí tượng thủy văn quốc gia, tăng thời lượng và tần suất phát bản tin dự báo thiên tai để thông báo kịp thời cho người dân người dân chủ động phòng chống, đặc biệt là công tác ứng phó với mưa lũ lớn, sạt lở đất, lũ quét có thể xảy ra sau thiên tai và công tác di dời dân ở các vùng vùng nguy hiểm, có nguy cơ xảy ra lũ quét, sạt lở đất đến nơi an toàn.

- Là đầu mối chỉ đạo các doanh nghiệp bưu chính, viễn thông trên địa bàn phối hợp triển khai đồng bộ các phương án ứng phó kịp thời, đáp ứng nhu cầu thông tin liên lạc cho Lãnh đạo Ủy ban nhân dân, Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự cấp tỉnh và chính quyền địa phương để chỉ đạo, điều hành công tác ứng phó với thiên tai. Tăng cường thông tin liên lạc tại các khu vực trọng điểm như các hầm, lò khai thác khoáng sản, các hồ chứa và hạ du, đặc biệt là các hồ thủy điện, hồ thủy lợi xung yếu và các khu vực có thể bị ảnh hưởng của thiên tai.

- Chỉ đạo, hướng dẫn các doanh nghiệp bưu chính, viễn thông trên địa bàn tỉnh/thành phố xây dựng và tổ chức thực hiện phương án, kế hoạch đảm bảo thông tin liên lạc phục vụ chỉ đạo, điều hành công tác ứng phó đối với thiên tai có cấp độ rủi ro từ cấp 3 trở lên của UBND tỉnh/thành phố và Ban chỉ đạo phòng thủ dân sự tỉnh/thành phố.

- Xác định các khu vực bị mất liên lạc do ảnh hưởng của thiên tai để phối hợp với Cục Viễn thông chỉ đạo các doanh nghiệp viễn thông di động triển khai roaming giữa các mạng nhằm bảo đảm thông tin liên lạc thông suốt phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành, ứng phó với thiên tai.

- Thông tin cho Sở Công thương các khu vực cần ưu tiên điện lưới cho các trạm BTS kiên cố chịu được rủi ro thiên tai cấp 4 nhằm bảo đảm duy trì thông tin liên lạc.

- Đề nghị Sở Công thương chỉ đạo các doanh nghiệp cung ứng xăng dầu hỗ trợ, ưu tiên cung cấp xăng dầu cho các doanh nghiệp viễn thông trên địa bàn phục vụ chạy máy phát điện cho trạm BTS khi điện lưới bị mất.

f) Các doanh nghiệp viễn thông

- Tập trung triển khai ngay các biện pháp bảo đảm an toàn hệ thống thông tin liên lạc phục vụ công tác chỉ đạo điều hành ứng phó thiên tai, lên phương án ứng cứu thông tin khi có sự cố xảy ra.

- Tập trung gia cố nhà trạm, cột cao, cột ăng ten thuộc các hệ thống đài phát, đài thu vô tuyến, các hệ thống truyền dẫn và mạng ngoại vi có khả năng bị ảnh hưởng của Thiên tai bổ sung kịp thời các thiết bị dự phòng trên mạng lưới như máy nổ, nhiên liệu máy nổ, ắc quy cho các đơn vị trên địa bàn dự kiến nằm trong vùng ảnh hưởng trực tiếp của thiên tai.

- Sẵn sàng tổ chức nhắn tin cảnh báo thiên tai tới các thuê bao trên địa bàn có khả năng bị ảnh hưởng theo yêu cầu của Bộ TTTT.

- Sẵn sàng roaming giữa các mạng di động khi có yêu cầu của Bộ TTTT. Hướng dẫn người dân cách cài đặt để máy điện thoại có thể tự động chuyển vùng dịch vụ giữa các mạng viễn thông di động.

- Cung cấp danh sách các trạm BTS chịu được rủi ro thiên tai cấp IV cho các Sở TTTT để thông báo cho người dân biết, đến sạc pin điện thoại.

- Lên phương án để điều động nhân lực, phương tiện, trang thiết bị, vật tư dự phòng để sớm khôi phục mạng lưới sau thiên tai (nếu có sự cố xảy ra).

- Tăng cường dự phòng các tuyến truyền dẫn Viba để khôi phục thông tin nhanh nhất khi các tuyến truyền dẫn cáp quang bị sự cố. Có phương án ưu tiên đảm bảo an toàn các tuyến truyền dẫn để triển khai hội nghị truyền hình phục vụ thông tin chỉ đạo, điều hành ứng phó với thiên tai; đảm bảo đường truyền cho các đài khí tượng thủy văn, các camera, cảm biến đo thời tiết để thu thập thông tin hiện trường.

g) Các doanh nghiệp bưu chính

- Rà soát hệ thống đường thư bưu chính, lên phương án bảo đảm an toàn thông tin bưu chính phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành ứng phó với thiên tai. Chuẩn bị phương tiện, trang thiết bị, công cụ, dụng cụ, vật tư, hậu cần... dự phòng.

- Gia cố trụ sở, chằng chống nhà xưởng, biển hiệu; kê kích, di chuyển tài liệu, bưu gửi hàng hóa, phương tiện đến nơi an toàn đề phòng bão lũ, ngập lụt, cây đổ..., đặc biệt là các khu vực trọng điểm, trung tâm nguy cơ cao.

h) Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam

- Bảo đảm an toàn mạng lưới, thông tin liên lạc mạng công cộng (cố định, di động, Internet). Tăng cường các xe BTS lưu động đến các địa điểm có nguy cơ bị mất liên lạc để sẵn sàng ứng cứu.

- Phối hợp với Cục Bưu điện Trung ương triển khai mạng thông tin chuyên dùng trong phòng chống thiên tai, xây dựng phương án sử dụng vệ tinh

là một phương án truyền dẫn dự phòng bảo đảm sẵn sàng phục vụ thông tin chỉ đạo, điều hành ứng phó với thiên tai khi mạng công cộng bị mất liên lạc.

i) Tập đoàn Công nghiệp – Viễn thông Quân đội

- Bảo bảo đảm an toàn mạng lưới, thông tin liên lạc mạng công cộng (cố định, di động, Internet). Tăng cường các xe BTS lưu động đến các địa điểm có nguy cơ bị mất liên lạc để sẵn sàng ứng cứu.

- Nghiên cứu, xây dựng phương án triển khai UAV để thu thập thông tin ngoài hiện trường và truyền dẫn trực tiếp về Trung tâm thông tin Văn phòng Chính phủ, Ban Chỉ huy cấp tỉnh, Sở chỉ huy tiền phương nhằm đảm bảo việc ra quyết định của các cấp chính quyền trong công tác chỉ huy khắc phục hậu quả sau thiên tai.

j) Tổng Công ty Viễn thông MobiFone

Bảo đảm an toàn mạng lưới, thông tin liên lạc mạng công cộng. Tăng cường các xe BTS lưu động đến các địa điểm có nguy cơ bị mất liên lạc để sẵn sàng ứng cứu.

k) Công ty TNHH MTV Thông tin Điện tử Hàng hải Việt Nam

- Chủ động phối hợp với Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia để phát sóng kịp thời các bản tin dự báo thiên tai; phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn để phát kèm theo bản tin dự báo thiên tai thông báo về vùng nguy hiểm và hướng dẫn, kêu gọi tàu thuyền đang hoạt động trên biển tránh xa vùng nguy hiểm và tìm nơi trú ẩn an toàn;

- Duy trì nghiêm chế độ trực canh thông tin cấp cứu - khẩn cấp, đặc biệt đối với các tàu thuyền đánh bắt hải sản bằng phương thức thoạt trên tần số cấp cứu - khẩn cấp, tiếp nhận, chuyển tin kịp thời đến các địa chỉ nhận tin theo quy định.

2. Trong thiên tai

Ngoài các công việc đặc thù, giám sát, cảnh báo thiên tai, cần hạn chế tối đa các nhiệm vụ ngoài trời, đồng thời đảm bảo an toàn tuyệt đối về tính mạng con người.

a) Duy trì thông tin liên lạc công cộng, chuyên dùng cho các cơ quan chỉ đạo, điều hành ứng phó với thiên tai

- Thiết lập kênh thông tin liên lạc giữa các cơ quan phòng chống thiên tai ở Trung ương với các cơ quan địa phương và các đơn vị viễn thông để truyền tải thông tin chỉ đạo điều hành ứng phó khẩn cấp.

- Tăng cường hỗ trợ kỹ thuật cho hệ thống viễn thông tại các khu vực trọng điểm, ưu tiên duy trì kết nối mạng cho các cơ quan chỉ huy và chỉ đạo phòng chống thiên tai.

b) Đảm bảo thông tin liên lạc bằng mạng công cộng

- Giám sát liên tục hoạt động của các trạm BTS và đường truyền cáp quang để phát hiện và xử lý kịp thời các sự cố.

- Phối hợp với ngành điện lực để cấp điện ưu tiên cho các trạm BTS quan trọng nhằm giảm thiểu gián đoạn liên lạc. Khi mất điện, cần kích hoạt nguồn điện dự phòng để duy trì hoạt động của trạm BTS.

- Điều động các đội kỹ thuật túc trực tại các trạm BTS và cơ sở hạ tầng viễn thông tại những vùng có nguy cơ bị gián đoạn, sẵn sàng xử lý khi cần.

c) Thông tin về tình hình diễn biến của thiên tai

Liên tục thông tin, cảnh báo, cập nhật thông tin về tình hình thời tiết, các biện pháp ứng phó, công tác chỉ đạo điều hành của các cấp chính quyền trên các phương tiện đại chúng đài phát thanh, truyền hình và các mạng xã hội để đảm bảo người dân kịp thời nắm bắt thông tin.

d) Hỗ trợ thông tin cho các lực lượng tham gia ứng phó với thiên tai và tìm kiếm cứu nạn

- Duy trì kết nối thông suốt cho lực lượng cứu hộ để đảm bảo phối hợp kịp thời trong các hoạt động cứu trợ, sơ tán người dân và ứng cứu khẩn cấp.

- Cung cấp thông tin cho các lực lượng cứu hộ về vị trí những khu vực mất kết nối để nhanh chóng xác định khu vực cần hỗ trợ và triển khai các phương tiện thông tin chuyên dùng.

e) Sẵn sàng triển khai trạm BTS lưu động và các phương án dự phòng

- Điều động các trạm BTS lưu động đến các khu vực bị mất liên lạc để phủ sóng tạm thời, duy trì thông tin liên lạc.

- Chuẩn bị phương án thay thế khi đường truyền cáp quang bị gián đoạn, đảm bảo khả năng kết nối tối thiểu cho khu vực bị ảnh hưởng.

- Kích hoạt các phương án dự phòng truyền dẫn chuyên dùng qua vệ tinh tại những vùng mất kết nối hoàn toàn, ưu tiên khu vực gần các cơ quan điều hành và chỉ huy phòng chống thiên tai.

3. Sau thiên tai

a) Kiểm tra, đánh giá thiệt hại hệ thống thông tin liên lạc

- Tổ chức các tổ, đội kiểm tra, đánh giá thiệt hại trên toàn bộ hệ thống

trạm BTS, truyền dẫn cáp quang, các thiết bị viễn thông và đài phát sóng, đặc biệt tại khu vực chịu ảnh hưởng trực tiếp.

- Tổng hợp báo cáo tình trạng hạ tầng viễn thông từ các địa phương để đưa ra các biện pháp khắc phục kịp thời.

- Ưu tiên kiểm tra các tuyến cáp quang và thiết bị trạm BTS quan trọng để khôi phục kết nối cho các khu vực cần thiết như trụ sở các cơ quan nhà nước, bệnh viện, trường học và khu vực sơ tán.

- Báo cáo tình hình thiệt hại và kế hoạch khắc phục sự cố về Bộ Thông tin và Truyền thông.

b) Khắc phục nhanh hệ thống thông tin liên lạc

- Triển khai nhanh các đội kỹ thuật để khôi phục lại kết nối viễn thông cho các khu vực bị mất kết nối do thiên tai, ưu tiên những địa bàn bị ảnh hưởng nặng.

- Điều động trạm phát sóng lưu động đến các vùng bị hư hỏng nặng về cơ sở hạ tầng viễn thông để đảm bảo thông tin liên lạc tạm thời cho người dân và lực lượng cứu trợ.

- Thay thế và sửa chữa các thiết bị bị hư hỏng như ăng-ten, cột viễn thông và các hệ thống truyền dẫn đã bị ảnh hưởng.

c) Phối hợp với Sở Công Thương, điện lực, các đơn vị cung ứng xăng dầu để cấp điện trở lại cho các trạm BTS

- Làm việc với các cơ quan điện lực để ưu tiên cấp điện cho các trạm BTS, cáp quang và các thiết bị truyền dẫn quan trọng, đảm bảo hệ thống hoạt động ổn định trong quá trình phục hồi.

- Sử dụng nguồn điện dự phòng cho các trạm viễn thông tại những khu vực chưa được cấp điện trở lại, đồng thời đánh giá lại hiệu quả và tình trạng của hệ thống dự phòng.

- Đề nghị Sở Công Thương chỉ đạo các đơn vị cung ứng xăng dầu ở địa phương ưu tiên cung cấp xăng dầu để chạy máy phát điện cho các doanh nghiệp viễn thông đi ứng cứu thông tin.

d) Tổng kết, rút kinh nghiệm cho các đợt thiên tai tiếp theo

- Tổ chức cuộc họp rút kinh nghiệm với các đơn vị viễn thông và địa phương để đánh giá các điểm còn hạn chế trong công tác ứng phó, khắc phục.

- Điều chỉnh và cải tiến kế hoạch ứng phó thiên tai dựa trên những bài học kinh nghiệm, đảm bảo các trang thiết bị dự phòng và trạm lưu động sẵn sàng hơn trong trường hợp có thiên tai tiếp theo.

- Đề xuất bổ sung trang thiết bị, hệ thống dự phòng và nguồn nhân lực nhằm nâng cao năng lực ứng phó thiên tai của hệ thống viễn thông.

e) Hỗ trợ thông tin cho công tác cứu trợ và hỗ trợ người dân

- Phối hợp với các cơ quan và lực lượng cứu trợ để cung cấp thông tin liên lạc cho các hoạt động cứu trợ, giúp việc phân bổ hỗ trợ nhanh chóng và chính xác.

- Tăng cường truyền thông về các chính sách hỗ trợ của nhà nước đối với các khu vực bị ảnh hưởng, như miễn giảm cước phí dịch vụ viễn thông hoặc hỗ trợ khôi phục thiết bị đầu cuối cho người dân.

- Duy trì cập nhật thông tin kịp thời qua tin nhắn và các kênh trực tuyến để giúp người dân nắm rõ tình hình, các chính sách cứu trợ, các điểm cung cấp hàng cứu trợ và sơ tán khi cần thiết.

Trên đây là hướng dẫn công tác ứng phó với thiên tai mạnh của ngành thông tin và truyền nhằm đảm bảo thông tin liên lạc hoạt động thông suốt phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành ứng phó, khắc phục hậu quả của thiên tai; Góp phần đảm bảo ổn định đời sống nhân dân, khôi phục sản xuất, phát triển kinh tế xã hội sau thiên tai./.